

VN TEAS -hakuun 2018 liittyvät yleiset kysymykset ja vastaukset:

- Kysymys:** Kuinka toimitaan usean osakokonaisuuden sisältävän teeman hakemisessa? Voiko hakea vain yhtä osakokonaisuutta tai kaikkia kohtia?
- Vastaus:** *Teemoissa, joissa on eroteltu eri osakokonaisuudet (teemat 4.8, 5.2, 6.3 ja 8.2) voi hakeuksen jättää joko yhteen tai useampaan osakokonaisuuteen. Mikäli haette useampaan kokonaisuuteen, tulee jokaista osakokonaisuutta koskien toimittaa oma hakemuslomake, hankesuunnitelma ja ansioluettelot sekä viestintä- ja hyödyntämissuunnitelma/tiedonhallintasuunnitelma -lomake. Hankesuunnitelman maksimipituus on yhdelle osakokonaisuudelle maksimissaan 10 sivua.*
- Kysymys:** Selvitys-/tutkimusteeman 8.4 Vertailulaboratoriotoiminnan yhteiskunnallisen roolin muutos ympäristömittauksissa (VNK/1804/48/2017) valmistelussa on hyödynnetty yhteiskehittämistä. Onko yhteiskehittämistä hyödynnetty myös muiden teemojen valmistelussa?
- Vastaus:** *Yhteiskehittämistä on hyödynnetty myös teeman 4.8 osiossa A) Luontopohjaisten ratkaisujen vaikuttavuus ja tehokkuus yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamisessa: esimerkkinä ilmastomuutokseen sopeutuminen (VNK/1779/48/2017). [Lisätietoa](#).*
- Kysymys:** Mitä alihankinta käytännössä tarkoittaa? Onko alihankkijataho yritys, vai voiko se olla yksityishenkilö, siis tässä tapauksessa kirjoittajaryhmän jokainen jäsen erikseen?
- Vastaus:** *Hankkeen päähakijan/päätoteuttajan tulee olla aina organisaatio. Alihankkijatahona voi olla organisaatio tai yksityishenkilö. Koska alihankinnan ollessa kyseessä päähakija vastaa käyttämänsä alihankkijan osuudesta kuten omastaan, ei valtioneuvoston kanslia puutu hankkeen päätoteuttajan ja alihankkijan välisiin sopimus-, työsuhde- ja/tai palkkauskäytäntöihin. Päätoteuttaja vastaa siitä, että alihankkija noudattaa omalta osaltaan hankintasopimuksen mukaisia velvoitteita ja noudattaa VN TEAS -yleisiä ehtoja. Käytettävät alihankkijat ja alihankkijoiden työosuudet tulee nimetä ja eritellä hankesuunnitelmassa. Alihankinnan ollessa kyseessä valtioneuvoston kanslia ei edellytä konsortiosopimuksen laatimista.*
- Kysymys:** s. 12 mukaan palkkauskustannuksina hyväksytään "tehollista työaikaa vastaava osuus henkilön ennakonpidätyksen alaisesta palkasta", ja siihen vaaditaan tunti-kirjanpitoa. Pitääkö siis kirjoittajaryhmän jokaisen jäsenen pitää kirjaa työtunneistaan, vai miten tämä asia hoidetaan?
- Vastaus:** *VN TEAS -toiminnassa laskuttajana toimii aina hankkeen päätoteuttaja. Yleisten ehtojen mukaisesti hankkeen päätoteuttajan tulee toimittaa laskun liitteeksi kirjanpidon raportti, josta selviää yksiselitteisesti laskutettavat kustannukset, VN TEAS -kustannusseurantalomake sekä hankkeen ohjausryhmän pöytäkirja, jossa puolletaan laskun maksua. Alihankkijatahoilta ei edellytetä kirjanpidollista raporttia, mutta heidän osuutensa tulee merkitä laskun liitteeksi toimitettavaan kustannusseurantalomakkeeseen.*

Kysymys: Pitääkö "henkilösivukustannukset" merkitä hakemukseen siitä huolimatta, että niitä ei hyväksytä hankkeesta korvattaviksi?

Vastaus: *VN TEAS -toiminta on kokonaiskustannusmallin mukaista ja tällöin henkilösivukulut ovat hyväksyttäviä kustannuksia (VN TEAS -yleiset ehdot s.13). Henkilösivukulut merkitään omaan nimettyyn sarakkeeseen hakemuslomakkeen kohdassa 7. Hankkeen kustannusarvio.*

Kysymys: s. 15–16: Pitääkö hankkeen toteutuksen aikana julkaista tai panna jonnekin esille tietoaineistoja ja keskeneräisiä tietoja tutkimuksesta? Jos aineistoja tallennetaan johonkin arkistoon tai tallennuspalveluun, voidaanko kyseisiä palveluja käyttää työskentelyalustoina hankkeen aikana?

Vastaus: *Hankkeessa syntyvien aineistojen toivotaan olevan myös muun tutkimustoiminnan käytettävissä. Toive koskee myös hankkeen toteutuksen aikana syntyviä, muun tutkimustoiminnan hyödynnettävissä olevia aineistoja. Toteuttajan on määriteltävä syntyvien aineistojen arkistointi / tallennus hankkeen tiedonhallintasuunnitelmassa. Valtioneuvosto suosittelee tutkimushankkeita tallentamaan aineistonsa tieteenalansa kannalta tärkeään kansalliseen tai kansainväliseen arkistoon tai tallennuspalveluun. Viestintä- ja hyödyntämissuunnitelma / Tiedonhallintasuunnitelma -lomakkeessa on mainittu esimerkkejä em. arkistoista tai tallennuspalveluista.*

Hankkeen toteuttajan on viestittävä hankkeesta ja sen tuloksista viestintä- ja hyödyntämssuunnitelman mukaisesti. Myös hankkeen välituloksia voi julkaista ja niistä kannattaa viestiä. Käytännön viestintäkeinoista ja -kanavista on hyvä keskustella yhdessä ohjausryhmän kanssa. Valtioneuvoston kanslia tarjoaa myös omia viestintävälineitään ja -kanaviaan hankkeiden käyttöön (oman julkaisusarjan lisäksi mm. tietokayttoon.fi-verkkouutiset, uutiskirje, Twitter, blogit, Policy Brief -artikkelisarja sekä tilaisuudet).

Kysymys: Voiko ministeriön virkamies osallistua asiantuntijana projektiryhmän työhön sen jäsenenä?

Vastaus: *Ministeriön virkamies ei voi osallistua hankkeen toteuttamiseen valitun projektiryhmän jäsenenä, ministeriöiden virkamiehet voivat toimia hankkeiden ohjausryhmissä.*

Kysymys: Mikä on Liite 1 hankesuunnitelman ohjepituus ja sisältöotsikot?

Vastaus: *Hankesuunnitelman ohjepituus on maksimissaan 10 sivua / haettava teema tai teeman osakokonaisuus (teemat 4.8, 5.1, 6.3 ja 8.2).*

Ohje hankesuunnitelman sisällöksi löytyy hakemuslomakkeen viimeiseltä sivulta.

Kysymys: Onko suunnitelmaan mahdollista jättää tutkijoiden nimiä avoimeksi? Entä esim. tutkimusapulaisen?

Vastaus: *Hankesuunnitelmassa tulee VN TEAS -yleisten ehtojen mukaisesti esittää hankkeen vaatima työpanos henkilöittäin, kuitenkin vähintään hankkeeseen suunnitellun henkilön koulutustaso ja työpanos. Mikäli hankkeeseen suunniteltu henkilö nimetään vain koulutustasolla, ei cv:tä tällöin voida arvioida ja tällä voi olla vaikutusta hakemuksen arvioinnin kokonaispistemäärään.*

Kysymys: Liitetäänkö ansioluetteloon tutkijan julkaisuluettelo soveltuvilta osin?

Vastaus: *Kyllä, tutkijan tulee ansioluettelossa esittää ne ansiot ja sidonnaisuudet, jotka ovat kullekin hakutilanteelle tarkoituksenmukaisia.*

Kysymys: Voiko teemaan jättää hakemuksen, joka vastaa vain osittain tutkimuskysymykseen?

Vastaus: *Hakemus voi vastata vain osittain tutkimuskysymykseen, mutta tällä voi olla vaikutusta hakemusten relevanssia arvioitaessa.*

Kysymys: Onko haussa oleville teemoille nimettyjä yhteyshenkilöitä?

Vastaus: *Teemoille nimetään arvioinnista vastaava virkamies sekä hankkeen ohjausryhmän puheenjohtaja. Arvioinnista vastaava virkamies tulee hakijoiden tietoon päätöksessä selvitys- ja tutkimustoiminnan hankinnasta ja ohjausryhmän puheenjohtaja sopimuksen teon yhteydessä.*

Kysymys: Ovatko henkilösivukustannukset hyväksyttäviä kustannuksia? Yleisissä ehtoissa palkkauskustannusten alla mainitaan, että teholliseen työaikaan ei sisällytetä henkilösivukustannuksia, mutta toisaalta ne pyydetään erittelemään hakemuksessa.

Vastaus: *VN TEAS -toiminta on kokonaiskustannusmallin mukaista ja tällöin henkilösivukulut ovat hyväksyttäviä kustannuksia (VN TEAS -yleiset ehdot s.13).*

Kysymys: Alihankinnan ja konsortion ero? Voiko alihankinnan esittää yhtenä kokonaisuutena (sisältö & kokonaiskustannus) vai tuleeko alihankkijankin kustannukset eritellä vastaavasti kuin päähakijan ja konsortion jäsenten?

Vastaus: *Alihankkijoiden kustannukset merkitään kokonaisuutena hakulomakkeen kohdassa 7 sarakkeeseen ostopalvelut. Alihankkijoiden työpanos tulee eritellä hakemuslomakkeen kohtaan 6.*

Kysymys: Voiko yrityksen kustannukset esittää henkilötyökuukausien sijasta tuntimäärinä?

Vastaus: *Hakemukseen tulisi työpanos budjetoida henkilötyökuukausina hakemusten arvioinnin yhdenmukaisuuden vuoksi.*

VN TEAS -hakuun 2018 liittyvät teemakohtaiset kysymykset ja vastaukset:

4.10 Kiertotalouden edistäminen yhdyskuntajätteen kierrätysastetta nostamalla

Kysymys: Voisitteko kertoa lisätietoja "Early Warning" –tarkastelun suosituksista?

Vastaus: *Uuden jätedirektiivin seurauksena EU:ssa on tulossa käyttöön ns. "Early Warning" eli varhaisen varoittamisen -menettely. Menettely koskee jäsenmaita, joiden osalta on vaarana, että direktiivissä vuosille 2025 ja 2030 asetettavat yhdyskuntajätteen kierrätystavoitteet jäävät saavuttamatta. Menettelyn lopputuloksena jäsenmaille esitetään toimenpidesuosituksia tavoitteen saavuttamisessa. Nyt vireillä olevassa "Early Warning" -hankkeessa pilotoidaan menettelyä epävirallisesti voimassa olevan tavoitteen, 50 % vuonna 2020 saavuttamisen osalta. Hankkeessa esitettävät toimenpide-ehdotukset ovat suosituksia eivätkä sido jäsenmaita.*

- EU komission valitsema konsultti Eunomia on käynyt läpi 14 jäsenmaan yhdyskuntajätteen rakenteet ja tekee suosituksensa muutoksista.*
- "Early Warning" -suositusten aikataulu on muuttunut: Komissio julkaisee lopullisen tarkastelun vasta ensi vuonna (huhti-kesäkuussa).*

- *Alla koottuna 25.10. pidetyssä työpajassa esitetyt konsultin alustavasti priorisoimat toimenpide-ehdotukset. Nämä toimenpide-ehdotukset koskevat kaikkia "Early Warning" - tarkastelussa olleita maita. Prosessin lopussa kullekin maalle konsultti valikoi maalle sopivimmat/ tärkeimmät toimenpide-ehdotukset. On huomattava, että kaikki alla mainitut toimenpide-ehdotusten teemat eivät ole Suomen kannalta relevantteja.*

1. *Tavoitteiden siirtäminen alemmille tasoille*
  - *Selvästi kohdistetut kunnalliset/alueelliset kierrätystavoitteet*
  - *Sanktiot, ellei tavoitetta saavuteta*
2. *Kotitalouksien kannustaminen*
  - *Pay as you throw -periaatteen parempi toimeenpano*
  - *Kierrättäminen käteväksi*
  - *Palkitsemisjärjestelmät/valvonta, tarkastukset ja sanktiot esim. väärästä lajittelusta*
3. *Kaatopaikkaverot, ohjauskeinot muille käsittelyille*
4. *Laajennettu tuottajavastuu*
  - *sirpaloituneiden jätehuoltovastuiden ja järjestelmien selkeyttäminen*
5. *Minimivaatimukset erilliskeräyksen laajuudelle*
6. *Tekninen tuki jätealan toimijoille ja viranomaisille*
7. *Biojätteiden erilliskeräys ja käsittely*
  - *Hyvät käytännöt (ml kotikompostointiin kannustaminen)*
8. *Monitorointi ja raportointi*
9. *Kuntien yhteistyön rohkaiseminen*
  - *Tärkeää, jos paljon kuntia*
  - *Tehokkuuden mahdollistava mittakaava*
10. *Rakennerahastojen tehokas käyttö*
  - *Väliaikaisena tukena kierrätystä edistäviin tarkoituksiin*

6.2 Kuntien digitaalisen toiminnan ja päätöksenteon kehittäminen sekä digitalisaation mahdollistaman säästöpotentiaalin tarkentaminen osana JTS -miljardia

Kysymys: Mitä tarkoitetaan vaiheessa kaksi kuljetusten optimoinnilla, tarkoitetaanko siinä henkilöiden kuljetuksia (esim. koulukyydit) vai tavarakuljetuksia?

Vastaus: *Kuljetusten optimoinnilla tarkoitetaan sekä henkilöiden kuljetuksia että tavarakuljetuksia siinä määrin kattavasti kuin se on käytännössä mahdollista. Tärkeintä on tunnistaa ne kohteet, joissa on suurimmat volyymit ja suurimmat mahdollisuudet kustannussäästöihin digitalisaation avulla.*

Kysymys: Onko tutkimuksen tavoitteena tarkastella digitalisaatiota ja siihen liittyvää säästöpotentiaalia ainoastaan sote-tehtävien näkökulmasta vai pitäisikö tutkimuksessa huomioida myös muiden maakunnan ja kunnan välillä siirtyvien tehtävien kustannusvaikutuksia?

Vastaus: *Tutkimuksen fokuksena ovat kunnille jäävät tehtävät ja kuntien kustannukset. Ensimmäisessä vaiheessa tarkastellaan kuntien talous- ja henkilöstöhallinnon säästöpotentiaalia huomioiden se, että volyymitaan iso osa kunnan tehtävistä siirtyy maakunnille ja kunnat joka tapauksessa joutuvat tekemään muutoksia toimintoihinsa. Toisessa vaiheessa kuvatuilla tarkasteltavilla*

toiminnoilla tarkoitetaan lähtökohtaisesti kunnille jääviä tehtäviä ja kuntien kustannuksia. Esimerkiksi kuljetusten optimoinnissa on kuitenkin toivottavaa tarkastella mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä kunnan vastuulle edelleen jäävien kuljetusten (esimerkiksi koulukyydit) ja tulevien maakuntien vastuulle siirtyviin tehtäviin (sote) liittyvien kuljetusten osalta.

6.3 A Sote ja maakuntauudistuksen sekä valinnanvapausvalmistelun pikaiset selvitystarpeet; Asiakkaan valinnanvapauden toteutuminen sote-palveluissa

Kysymys: Mitä haetaan toiseksi viimeisellä tutkimuskysymyksellä (Mitä valinnanvapauden käyttäminen edellyttää erilaisilta asiakasryhmiltä)? Tarkoitetaanko tällä, mitä asiakkaiden itse tarvitsee tehdä ja mikä on eri asiakkaiden kyky tehdä valintoja? Mitä tarkoitetaan lisäykselle "Esimerkiksi erilaiset palvelutarpeet tai työterveyshuollon asiakkaat."?

Vastaus: *Tarkoitetaan erilaisissa tilanteissa olevilta asiakkailta edellytettyä kykyä /osaamista / mahdollisuutta tehdä valintoja. Mitkä ovat esim. valinnanvapauden yleisiä reunaehtoja, joiden pitää olla kunnossa, jotta asiakas pystyy tekemään valintoja. Kysymykset ovat esimerkkejä selvityskysymyksistä.*

Kysymys: Tietotarpeen kuvauksessa mainitaan, että hankkeessa selvitetään myös "erilaisten korvausmallien toimivuutta sekä palveluntuottajien ja palveluita tarvitsevien maantieteellistä sijoittumista", mutta näistä ei ole mitään mainintaa tutkimuskysymyksissä. Onko nämäkin näkökulmat tarkoitus sisällyttää hankkeen laajuuteen? Missä laajuudessa? Korvausmallien toimivuuden analysointi on itsessään jo suuri kokonaisuus.

Vastaus: *Käynnissä olevissa viidessä palvelusetelikokeilussa palveluntuottajille maksettavat korvaukset perustuvat kokeilujen kesken erilaisiin korvausmalleihin. Selvitystarve koskee näiden kokeilussa mukana olevien korvausmallien toimivuuden analysointia osana kokeilun toimintaympäristöä. Viidestä kokeiluista tulee selvittää miten kokeilussa tarjottava palveluverkko (julkinen, kokeilussa mukana olevat yksityiset) on sijoittunut suhteessa palveluita käyttäneisiin asiakkaisiin ja vastaako se asiakkaiden tarpeisiin. Kysymykset ovat esimerkkejä selvityskysymyksistä.*

6.3 B Sote ja maakuntauudistuksen sekä valinnanvapausvalmistelun pikaiset selvitystarpeet; Osuustoimintamuodon ja yleishyödyllisten yhteisöjen toiminnan edellytykset ja mahdollisuudet sosiaali- ja terveystaloudissa

Kysymys: Hankekuvauksen ensimmäinen tutkimuskysymys koskee tieto- ja tilastotuottamisen tarpeita. Kenen käyttöön tarkoitettua ja kenen keräämää tietoa kysymyksessä tarkoitetaan (järjestäjän keräämää tietoa palveluntuottajille vai palveluntuottajien keräämää tietoa järjestäjälle, molempia vai jotain muuta)?

Vastaus: *Tietoa tarvitaan maakunnan tarpeisiin palveluiden järjestäjänä sekä kansalliseen käyttöön eri palveluntuottajista muodostuvan kokonaiskuvan muodostamiseksi esimerkiksi sote-ohjauksen tueksi.*

Kysymys: Hankekuvauksessa ja tutkimuskysymyksissä käytetään useita eri käsitteitä sisältäen osuustoiminnan, yleishyödylliset yhteisöt, yhteiskunnalliset yritykset ja sosi-

aaliset yritykset. Miten nämä painottuvat haussa ja voiko tutkimussuunnitelmassa esittää ehdotuksen painotuksista?

Vastaus: Hankekuvauksessa mainitut toimintamuodot (osuustoiminta, yleishyödyllinen yhteisö, yhteiskunnalliset yritykset ja sosiaaliset yritykset) eroavat sekä julkisesta ja tavanomaisesta yksityisen sektorin palvelutuotannosta että toisistaan. Tutkimushankkeen tavoitteena on selvittää niiden palvelutuotantopotentiaalia. Selvitystyö voi painottua johonkin toimintamuotoon, mutta valittu painotus tulee perustella ja hankekuvauksessa mainittuja toiminnanmuotoja tulee jollakin tavalla käsitellä hakemuksessa edellytetyllä tavalla.

6.3 C Sote ja maakuntauudistuksen sekä valinnanvapausvalmistelun pikaiset selvitystarpeet; Maakuntien järjestäytymismallit sosiaali- ja terveysalan tutkimus, kehittäminen ja innovaatiotoiminnan tukemisen näkökulmasta

Kysymys: Hakuilmoituksessa 6.3 C) Selvityksen tavoitteena on selvittää minkälaisia hyviä käytäntöjä on olemassa saatujen tulosten laajempaan levittämiseen. Mihin viitataan tässä saaduilla tuloksilla? Tulokset mitä koskien?

Vastaus: Tässä kohdassa toivotaan tuotavan esiin sellaisia mahdollisia hyviä käytäntöjä, siitä miten maakuntien ja yhteistyöalueiden sosiaali- ja terveydenhuollon TKI-toiminnan hyvien tulosten (esim. hoitokäytäntöjen, kehitystoimenpiteiden, palveluinnovaatioiden) leviämistä voidaan edistää. Tuloksilla viitataan tässä siis hyvin laaja-alaisesti TKI-toiminnan hedelmiin, ja kysymyksen keskiössä on löytää esimerkkejä toimivista tavoista siirtää/hyödyntää näitä myös muualla.

6.3 D Sote ja maakuntauudistuksen sekä valinnanvapausvalmistelun pikaiset selvitystarpeet; Maakuntien ja yhteistyöalueiden järjestäytyminen ja varautuminen tiedolla johtamisen näkökulmasta

Kysymys: Mitä tarkoitetaan koordinaatorakenteilla- ja malleilla? Tarkoitetaanko järjestäjän tekemää tiedon keruuta eri toimijoilta ja tiedon jalostamista, järjestäjän sisäisiä koordinaatorakenteita eri henkilöiden tai järjestäjän toimintojen kesken tiedon jakamisessa ja osana johtamisjärjestelmää, palvelutuotannon koordinoitua, vai jotain muuta?

Vastaus: Kysymys koskee tehtävän sitä osiota, jossa kartoitetaan nykytilaa sisältäen maakunta- ja sotevalmistelun nykytilanteen. Tässä kohden on kysymys valmistelun nykytilanteen ja suunnitelmien kartoittamisesta ja nimenomaan siitä, miten maakunnat ovat varautuneet maakunta- ja sote-uudistuksen mukanaan tuomiin tiedolla johtamisen tarpeisiin. Maakuntien, mukaan lukien sote-järjestäminen, tiedolla johtamisen tarpeisiin vastaamisen oletetaan olevan erilaista kuin tietojohtamisen nykyisen hallinnon ja palvelujärjestelmän puitteissa ja toimijat ovat erilaisia. Tässä pyydetään selvittämään sitä, mitkä toimijat, tekijät ja rakenteet ovat mukana valmistelemissa sitä, että maakuntien tiedolla johtamisen tarpeet saadaan tyydytettyä ja mikä on niiden rooli. Rakennetut koordinaatorakenteet ja mallit ovat niitä, joita on muutoksen toimeenpanossa jo käytössä ja suunnitteilla olevat voivat olla myös niitä, joita valmistellaan pitkäkestoisemmiksi uudessa rakenteessa. Se, miten varaudutaan tiedolla johtamisen tarpeista huolehtimiseen, on siis varsinainen kysymys. Lisäkysymys on, miten tätä varautumista koordinaoidaan, ja mitkä toimijat ja muut asiat ovat tässä varautumisessa mukana. Kartoitustehtävä ei sisällä ennakoon annettua käsitystä siitä miten maakuntavalmistelussa kysymys tiedolla johtamisen tarpeisiin vastaamisesta nähdään.

